

Høringssvar fra Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset HF på forslag til Helse Nords regionale utviklingsplan 2035

Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset HF har gått gjennom høringsutkastet til Helse Nord sin regional utviklingsplan, 2035. Vi er tilfreds med at planens overordnede budskap formuleres så tydelig: «Overordnede skal utviklingsplanen sikre befolkningen en likeverdig tilgjengelighet til trygge og gode tjenester med en organisering som underbygger gode pasientforløp i Helse Nord». Brukermedvirkning både på individ-, tjeneste- og systemnivå er en forutsetning for å nå denne målsettingen og vi vil derfor vektlegge disse områdene i vårt høringssvar.

Først vil vi imidlertid komme med noen generelle tilbakemeldinger:

- Regional utviklingsplan framstår lite konkret og sier lite om hvilke prioriteringer Helse Nord vil gjøre på kort og på lang sikt.
- Planen skisserer det videre arbeidet med tilbudet til den samiske befolkningen på en god måte
- Planen er ikke tydelig på hvordan spesialisthelsetjenesten bedre skal kunne møte behovene til pasienter med minoritets- og innvandrerbakgrunn
- Tilbudet til barn, ungdom og familier er lite beskrevet i planen
- Brukerutvalget er fornøyd med at Helse Nord vil arbeide for å opprettholde et desentralisert tilbud om behandling der dette er mulig. Desentralisert behandling og ambulant virksomhet er en fordel for å skåne pasienter fra lang reisevei og unødige opphold hjemmefra. Videre er desentraliserte tilbud viktig ved behandling der tiden det tar før behandling igangsettes har betydning for pasientens prognose.
- Det er positivt at Helse Nord har en intensjon om å prioritere psykisk helsevern og rus men det bør innen dette området betones enda tydeligere at samhandlingen mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten må bedres. Det er i kommunene pasienten bor, og mange har opplevd at pasientforløpene har vært mangelfulle med uklarheter knyttet til ansvarsfordeling. Plikten til å jobbe tverrfaglig og til å se denne pasientgruppens totale livssituasjon bør formuleres sterkere i planen.
- Regional utviklingsplan er individfokusert og tar i liten grad inn over seg at pasientene har pårørende som er sterkt berørt, men også er viktige omsorgs- og støttepersoner for den som er syk.

Brukermedvirkning på individnivå:

Pasientens helsetjeneste på individnivå innebærer at helsepersonell må legge til rette for at hver enkelt pasient gjennom hele behandlingsforløpet skal ha mulighet til å ta valg ut fra sine behov, ønsker og livskvalitet. I regional utviklingsplan er målsetting og konkrete tiltak som omhandler pasientens helsetjeneste på individnivå beskrevet i begrenset grad.

I planen vektlegges samvalg og samvalgsverktøy, informasjon på nettsider, teknologiske løsninger og kontinuitet i kontakt med helsepersonell. Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset HF mener at også følgende forhold bør omtales tydeligere:

- Pasienter og deres pårørende er sentrale kunnskapskilder både om forhold som har betydning for diagnostikk og evaluering av om behandlingstiltak er virksomme og hensiktsmessig. Helsepersonell må i større grad aktivt og systematisk innhente opplysninger fra pasienter/pårørende før og under utredning og behandling. Dette er en ikke god nok på i dag.
- Helsepersonell må i større grad se og legge til rette for at pasientene får bruke sine ressurser og ta eierskap til egen behandling. Hvordan en kan understøtte friskhetsfaktorer og hva pasienter og kan gjøre selv for å bedre egen helse bør vektlegges i en regional utviklingsplan som går til 2035. Empowerment og en recoveryorientert praksis ved langvarige og tilbakevendende sykdommer bør omtales nærmere, inkludert det å hjelpe mennesker tilbake i arbeid og annen meningsfull aktivitet. Helse Nord sine ambisjoner for utvikling av lærings- og mestringstilbud til pasienter og pårørende burde etter vår oppfatning også vært et konkret formulert tiltak under pkt. 6.2/6.3
- Det er anslått at pårørende yter 100 000 årsverk i omsorgsarbeid for sine syke familiemedlemmer i Norge i dag. Samarbeid med, støtte til og opplæring av pårørende er ikke omtalt som tiltak i regional utviklingsplan. Dette bør omtales, jamfør nasjonal pårørendeveileder (2017). Helsevesenet klarer seg ikke uten innsatsen til de pårørende, verken nå eller i framtiden.
- Helsepersonell må være gode på å kommunisere. De har et særlig ansvar for å sikre trygg kommunikasjon med sårbare grupper som har språkbarrierer, ikke er i stand til å nyttiggjøre seg ny teknologi og/eller har en annen kulturbakgrunn. Helse Nord bør ha ambisjoner om tiltak som bidrar til at helsepersonell utvikler sine kommunikasjonsferdigheter.
- Barn som pårørende bør være et fast punkt i alle epikrisemaler.

Brukermedvirkning på tjenestenivå

Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset HF ønsker at Helse Nord, i samarbeid med alle Brukerutvalg og Ungdomsråd i regionen, skal utvikle en ny strategi og handlingsplan for brukermedvirkning den neste fireårsperioden. Her bør det tydeliggjøres at brukerkompetanse skal vektlegges systematisk i alle prosjekter på tjenestenivå som omhandler pasienttilbudet. Helse Nord kunne for eksempel hatt som mål å utvikle en verktøykasse for brukermedvirkning på tjenestenivå der helsepersonell som jobber med kontinuerlig forbedring kan hente inspirasjon og konkrete forslag.

Brukermedvirkning på systemnivå

Ungdomsråd og plan for ungdomsmedvirkning i Helse Nord fremkommer ikke i regional utviklingsplanen.

Helse Nord har ikke omtalt samarbeid med frivillige organisasjoner og likepersonsarbeid i sykehusene i den regionale utviklingsplanen.

Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset har i dette høringssvaret tillatt seg å foreslå konkrete tiltak som omhandler brukermedvirkning på individ-, tjeneste- og systemnivå. Få konkrete tiltak gjør at planen i dag framstår som lite retningsgivende. Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset forventer at arbeidet med å konkretisere tiltak påbegynnes snarlig og at brukerutvalg og brukerorganisasjoner får mulighet til å gi innspill før det tas beslutninger om valg av tiltak definert i regional utviklingsplan (Jmfør pkt. 7.1, andre avsnitt).

For Brukerutvalget ved Nordlandssykehuset HF

Mvh

(sign.)
Barbara Priesemann
Leder

(sign.)
Paul Daljord
Nestleder